

E. O.

Tradycje hutnictwa puszczy sandomierskiej

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 11/3, 315-316

1966

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

znaczeniu dla filozofii. Prof. Gawęcki, powołując się na polskie tradycje naukowców, polemizował m.in. z tendencjami angielskich uczonych do zacieśniania zakresu nauki o nauce przez odsuwanie na margines tej dyscypliny zagadnień filozoficznych.

cd.

WYKŁAD O ROZWOJU MEDYCYNY W GDAŃSKU

W części publicznej rocznego walnego zebrania Gdańskiego Towarzystwa Naukowego, odbytego 26 marca 1966 r., doc. Stanisław Sokół dał wykład *Rzut oka na rozwój medycyny w Gdańsku od XVI do XVIII wieku* (medycyna stosowana i badania naukowe w zakresie medycyny, prace nad historią medycyny).

Z. Br.

TYSIĄCLECIE POLSKIEJ MYŚLI TECHNICZNEJ

Sesja Studenckich Kół Naukowych, zorganizowana przez Radę Uczelnianą Zrzeszenia Studentów Polskich Politechniki Śląskiej w Gliwicach w dniach 27—28 kwietnia 1966 r., odbywała się pod hasłem *Polska myśl techniczna w 1000-leciu Państwa Polskiego*. Tematyce tej poświęcone było wstępne, plenarne posiedzenie Sesji, na którym referaty wygłosili m.in.: prof. Eugeniusz Olszewski *Tysiąc lat polskiej myśli technicznej* oraz prof. Zygmunt Gogolewski *Udział Politechniki Śląskiej w dorobku polskiej nauki i techniki*.

E. O.

TRADYCJE HUTNICTWA PUSZCZY SANDOMIERSKIEJ

W dniu 20 maja 1966 r. odbyła się w Stalowej Woli sesja naukowa poświęcona tradycjom hutnictwa na obszarze sandomierskiej puszczy, zorganizowana przez stalowowolski Zakładowy Dom Kultury Związku Zawodowego Hutników. Programem konferencji objęto całość dziejów hutnictwa żelaza w wioskach Wisły i Sanu, od okresu lateńskiego do powstania Stalowej Woli. O hutnictwie prehistorycznym mówił mgr Antoni Kunysz (Przemyśl), o hutnictwie średniowiecza i wieków następnych aż do XIX w. — prof. Jan Pazdur (Warszawa) i doc. Franciszek Kotuła (Rzeszów), o budowie zaś huty i miasta Stalowa Wola — mgr Stefan Łabęcki (Stalowa Wola).

Referaty dały m.in. interesujący obraz poważnego rozwoju kuźnic nad brzegami licznych rzek i rzeczek spływających do Wisły i Sanu¹. Niektóre z tych kuźnic, jak np. w Przyszowie — co uczestnicy konferencji mogli zobaczyć w ośrodku organizowanej w dniu następnym wycieczki — związane były z budową dużych urządzeń wodnych, przy czym utworzone stawy wykorzystywane były zapewne do celów obronnych. Duże uznanie wzbudził referat mgra Łabęckiego, oparty zarówno na materiałach drukowanych i rękopisach archiwalnych, jak i na wywiadach z uczestnikami budowy Stalowej Woli w latach 1937—1939.

W dyskusji wypowiedzieli się przede wszystkim historycy regionu, dorzucając

gresu Historii Nauki; por. sprawozdanie z Kongresu w nrze 1—2/1966 „Kwartalnik”, s. 158.

¹ Por. m.in. notatkę o artykule doc. F. Kotuli, opisującym pozostałości kuźnicy w Rakszawie; „Kwartalnik”, nr 1—2/1965, s. 197.

dalsze informacje o hutnictwie dymarkowym. Badania tych historyków nie były dotychczas poparte analizami rud, żużli ani wyrobów żelaznych, z zadowoleniem zatem uczestnicy konferencji przyjęli końcową wypowiedź jej przewodniczącego, mgra inż. Henryka Wilusza (przewodniczącego koła Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Hutnictwa w Stalowej Woli), który wyraził gotowość przeprowadzania takich analiz w Zakładzie Badawczym huty.

E. O.

DZIEJE ZAGŁĘBIA STAROPOLSKIEGO

W dniu 21 maja 1966 r. w Starachowicach odbyła się staraniem Stowarzyszenia Technicznego Odlewników Polskich sesja naukowa na temat historii kultury materialnej Zagłębia Staropolskiego. Program obejmował także zwiedzanie wielkiego pieca uznanego ostatnio za zabytek techniki oraz wystawy *Z tradycji polskiego hutnictwa i odlewnictwa*.

Sesję naukową zainicjował referat doc. Mieczysława Radwana *Zagłębie Staropolskie*. Mówca podał historię tej nazwy oraz podstawowe czynniki rozwoju zagłębia: kopaliny użyteczne, rozległe lasy dostarczające paliwa, gęsta sieć rzek — źródło energii mechanicznej. Mówca analizował każdy z tych czynników w rozwoju historycznym. Nieznaczące stosunkowo ich zasoby nie mogły zadowolić obecnych wymagań. Pozostał jednak człowiek, który dziś wykorzystuje inne kopaliny i organizuje przemysł maszynowy.

Dr Kazimierz Bielenin omówił następnie całość prac nad starożytnym hutnictwem świętokrzyskim. Zapoznał on zebranych m.in. z techniką badań i nasuwającymi się dalszymi problemami. Prof. Jan Pazdur omówił dzieje odlewnictwa polskiego i na tym tle odlewnictwo kieleckie, a mgr Stefan Drzazga — rozwój przemysłu w Kielecczyźnie w okresie międzywojennym i jego rolę w programie Centralnego Okręgu Przemysłowego.

M. R.

KRONIKA ZAGRANICZNA

Czechosłowacja

UTWORZENIE TOWARZYSTWA HISTORII NAUKI I TECHNIKI

W 1965 r. powstała w Czechosłowacji nowa organizacja, grupująca ogół historyków nauki i techniki: na miejsce istniejącej poprzednio Komisji Historii Nauk Przyrodniczych, Medycyny i Techniki Czechosłowackiej Akademii Nauk¹ utworzona została przy tej akademii organizacja o charakterze społecznym — Czechosłowackie Towarzystwo Historii Nauki i Techniki (Československá společnost pro dějiny věd a techniky).

Założycielskie zebranie Towarzystwa odbyło się w Pradze 9 kwietnia 1965 r. przy udziale 163 osób. Referat o zadaniach nowej organizacji wygłosił przewodni-

¹ Por. informację o organizacji badań nad historią nauki i techniki w Czechosłowacji w nrze 1/1963 „Kwartalnika“, s. 149.